

Powiatowy Program Działań
Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
w Powiecie Szydłowieckim
2013-2018

Szydłowiec 2013

Wstęp

Niepełnosprawność to stan organizmu, który może powstać w różnym okresie życia. Bywa następstwem wypadków, wad wrodzonych, choroby. Narusza ona najcenniejsze wartości człowieka: zdrowie, sprawność fizyczną, zdolność do wypełniania podstawowych zadań społecznych i stanowi przeszkodę w realizacji własnych celów.

W otoczeniu człowieka, jego lokalnym środowisku od lat nagromadziło się wiele barier nie tylko dla osób z ewidentnym kalectwem, ale także dla osób w podeszłym wieku, niesprawnych czasowo, jak np. kobiety w ciąży czy matki z dziećmi na wózkach. Współczesny "zdrowy" człowiek utożsamia się z ideałem człowieka lansowanym przez środki masowego przekazu tj. człowieka atrakcyjnego, silnego, bogatego i tym samym szczęśliwego. Konfrontacja z niepełnosprawnością budzi niekiedy niechęć, wyzwala spychane do podświadomości lęki dotyczące własnej osoby. Dlatego też proces poznawania i integracji należy rozpocząć od zmiany świadomości pojedynczego człowieka, który powinien akceptować odmienność każdej osoby, mniej lub bardziej sprawnej. Zmiany postaw dotyczą także samych niepełnosprawnych i ich rodzin, którym najtrudniej jest zaakceptować istniejący stan rzeczy

Tworzenie warunków lokalnych, które umożliwią osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym, takie samo jak osobom sprawnym, jest podstawą wszelkich działań kierowanych do tej grupy ludzi. Osoby niepełnosprawne napotykać w swoim życiu na różne bariery: architektoniczne, społeczne i psychiczne. Bariery te tkwią niekiedy w nich samych i najbliższym otoczeniu. Założeniem niniejszego programu jest usuwanie wszelkich barier i zwiększanie tolerancji wobec ograniczeń osób z różnego rodzaju niepełnosprawnością. Działania w nim zaplanowane skierowane są na usuwanie barier w sferach społecznych i psychicznych przyczyniają się do wydobycia istniejących możliwości prowadzenia samodzielnego życia.

Program ten nie jest statyczny lecz opiera się na dialogu społecznym, prowadzonym ustawicznie z przedstawicielami organizacji pozarządowych, osobami bezpośrednio zainteresowanymi tymi problemami, czyli osobami niepełnosprawnymi i ich opiekunami. Jest dynamicznym procesem uzgadniania obrazu problemów społecznych, stawiania sobie celów i zadań oraz dochodzenia do konsensusu, co do sposobu realizacji.

Obowiązek opracowania programu działań powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych nakłada na nas ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U z 2011r. nr 127 poz. 721 z późn. zmianami). Założenia i zadania zaproponowane do realizacji w niniejszym programie są zgodne z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Szydłowieckim.

Punktem wyjścia niniejszego programu są następujące założenia:

- osoby niepełnosprawne mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz do korzystania na zasadzie równości z praw i obowiązków ustanowionych dla ogółu obywateli – bez względu na rodzaj, przyczynę i stopień niepełnosprawności,
- osoby niepełnosprawne mają prawo do uzyskania niezbędnych środków umożliwiających wyrównanie zmniejszonych, wskutek niepełnosprawności, szans w wykorzystaniu z przysługujących im praw,
- wszelkie działania na rzecz osób niepełnosprawnych powinny być podejmowane z poszanowaniem suwerenności jednostki i jej prawa do dokonywania samodzielnych wyborów życiowych.

W Powiecie Szydłowieckim zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, natomiast za realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej odpowiedzialny jest Powiatowy Urząd Pracy.

I. Diagnoza środowiska społecznego i występujących na naszym terenie problemów społecznych.

Liczbę osób niepełnosprawnych w powiecie szacujemy na poziomie około 4.000 osób z różnymi rodzajami dysfunkcji (dane wg PFRON).

Poniższa tabela obrazuje działania gmin podejmowane w stosunku do osób niepełnosprawnych.

	<i>Jastrzęb</i>	<i>Orońsko</i>	<i>Mirów</i>	<i>Chlewiska</i>	<i>Szydłowiec</i>
1. Ilość wypłacanych zasiłków stałych	26	34	29	63	113
2. Ilość wypłacanych świadczeń pielęgnacyjnych w roku 2012	59	75	71	105	240
3. Ilość wypłacanych zasiłków pielęgnacyjnych	121	1798	102	179	424
4. Ilość świadczonych usług opiekuńczych	0	0	6	6272 -dla 27 osób (w tym 464 – świadczenia dla jednej osoby z zaburzeniami psychicznymi – autyzm)	19 730 godzin dla 59 osób
5. Liczba zatrudnionych opiekunek środowiskowych	0	0	3	6 (w tym jedna osoba zatrudniona na umowę zlecenie świadcząca usługi opiekuńcze)	10
6. Średnia ilość godzin/ usług świadczonych dla jednej osoby	0	0	4 godziny	223 godziny, 464 godzin dla osób z zaburzeniami psychicznymi	334 godzin w skali roku
7. Wysokość opłat z tego tytułu	0	0	średnio 72	Brak danych	35 288,17
8. Ilość klas integracyjnych	0	0	0	1	Brak danych
9. Ilość klas specjalnych	0	0	0	0	Brak danych
10. Ilość szkół specjalnych	0	0	0	0	0

11. Ilość oddziałów specjalnych w przedszkolach	0	0	0	0	Brak danych
12. Ilość dzieci niepełnosprawnych uczęszczających do szkół na terenie gminy	8 ₁	9 ₂	12 ₃	19 ₄	24 ₅
13. Ilość dzieci niepełnosprawnych dowożonych do placówek poza teren gminy	3 ^A	6 ^B	12 ^C	3 ^D	24 ^E
14. Ilość dzieci nauczanych indywidualnie w domu / proszę podać jakim systemem są uczone i z jakiego powodu?	1 dziecko objęte jest nauczaniem indyw. w formie zajęć rewalidacyjno-wychowaw. ze względu na upośledzenie w stopniu głębokim	0	0	1 dziecko upośledzone w stopniu głębokim –zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze	Brak danych
15. Ilość zatrudnionych nauczycieli ze specjalnością pedagogika specjalna, rehabilitacja, oligofrenopedagogika, surdopedagogika, tyflopädagogika, rewalidacja,	oligofrenopedagogika 13, pedagogika resocjalizacyjna i profilaktyki społecznej - 1	pedagogika specjalna- 1, oligofrenopedagogika- 1	0	pedagogika specjalna- 0, oligofrenopedagogika-12 surdopedagogika-1 rewalidacja -4	Brak danych
16. Ilość nauczycieli wspomagających	0	0	0	6	Brak danych
17. Organizacje społeczne działające na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie gminy.	0	0	0	0	Stow. Pomocy Osobom Niepełnosprawnym, Stow. Pomocy Osobom Najuboższym
18. Przystosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych.	2	podjazdy	dwa budynki	podjazdy, przystosow. łazienek *	Brak danych
19. Dostępność stron internetowych dla osób niewidomych.	brak	brak	0	brak	Brak danych
20. Wykaz placówek funkcjonujących na terenie gminy, działających na rzecz osób niepełnosprawnych	0	GOPS	nie występują	GOPS Chlewiska, Gminny Ośrodek Zdrowia w Chlewiskach, WTZ w Ostałówku	Warsztaty Terapii Zajęciowej

21. Czy istnieją plany powołania do życia w najbliższym okresie jakichkolwiek placówek przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych?	nie	nie	od miesiąca września 2013r. powstaną warsztaty terapii zajęciowej	trudno powiedzieć	Tak, podejmowane są działania w celu utworzenia Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób Psychiczenie Chorych
22. Czy realizowane są jakiegokolwiek programy, których adresatem są osoby niepełnosprawne?	nie	brak programów	nie są realizowane	Projekt „Program aktywności społecznej w Chlewiskach” 2012r.- 2/12os.niepeł. 2011r. 2/12 OS. niepeł.	projekt „Będziesz zaradny wygrasz” **

¹ PSP w Jastrzębiu: kl. II – 1 osoba ; kl. III – 1 osoba; kl. IV- 1 osoba ; kl. VI – 1 osoba

PG w Jastrzębiu: kl. I – 1 osoba; kl. II – 1 osoba; kl. III- 2 osoby

² PSP Ciepła kl. V- 1 osoba, kl. VI – 2 osoby ,

PSP Orońsko: oddział przedszkolny – 1 osoba, kl. III – 1 osoba

PSP Guzów: kl. „0” – 1 osoba , kl. V 1 osoba

PG Orońsko : kl. II – 1 osoba, kl. III – 1 osoba

³ PG w Mirowie: kl. I – 2 osoby, kl. II- 4 osoby, kl. III- 1 osoba,

PSP w Mirowie: kl. III- 1 osoba, kl. IV- 1 osoba

PSP w Bieszkowie Dolnym: kl. IV- 2 osoby, kl. V – 1 osoba

⁴ PSP : kl. II – 1 osoba , kl. IV- 4 osoby, kl. V- 3 osoby, kl. VI- 2 osoby

PG: kl. III – 9 osób

⁵ PG- 8 osób, szkoły ponadgimnazjalne- 13 osób

[^] Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2, ul. Spacerowa 33 w Skarżysku -Kamiennej – 1 dziecko niepełnosprawność sprzężona ,

Zespół Niepublicznych Placówek Oświatowych, ul. Woźnicka 125 w Radomiu – 1 dziecko niepełnosprawność sprzężona, Publiczna

Szkoła Podstawowa z oddziałami integracyjnymi

ul. Wschodnia 19 w Szydłowcu 1 dziecko – niepełnosprawność ruchowa

^B Szkoła Specjalna Radom- 3 dzieci, PSP Szydłowiec – oddział integracyjny – 2 dzieci , Szkoła Specjalna Skarżysko- Kamienna – 1 dziecko

(powód: orzeczenie poradni, na prośbę rodziców)

^c Zespół Placówek Edukacyjno-Wychowawczych w Skarżysku - Kamiennej - 9 dzieci, Centrum Kształcenia Zawodowego

i Ustawicznego w Szydłowcu – 3 dzieci 9 (powód dowożenia to brak oferty edukacyjnej na terenie gminy Mirów)

^D Niepubliczny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy w Borkowicach, (upośledzenie w stopniu głębokim)- 3 dzieci

^E Zespół Placówek Edukacyjno-Wychowawczych w Skarżysku- Kamiennej . Ośrodek Szkolno-Wychowawczy

w Skarżysku- Kamiennej- 2 dzieci , Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Niedosłyszących w Radomiu- 1 dziecko

*Bank Spółdzielczy Jedliński oddział w Chlewiskach- podjazd, Gminny Ośrodek Kultury

w Chlewiskach- podjazd, GOPS w Chlewiskach- niski parter, WTZ w Ostalówku- podjazd, łazienka przystosowana do potrzeb osób

niepełnosprawnych, Gminny Ośrodek Zdrowia

w Chlewiskach- podjazd, łazienka przystosowana do osób niepełnosprawnych, apteka – niski parter,

PSP w Chlewiskach – podjazd, świetlica wiejska w Stefankowie- podjazd, łazienka przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych,

świetlica wiejska w Hucie - podjazd, łazienka przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych, świetlica wiejska w Pawłowie - podjazd,

łazienka przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych,

** W ramach programu Operacyjnego „ Kapitał Ludzki” realizowany jest przez tutejszy Ośrodek projekt „ Będziesz zaradny wygrasz”

dotyczący aktywizacji zawodowej i społecznej osób bezrobotnych i długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Adresatem tego projektu są od 2011 roku osoby niepełnosprawne.

Zestawienie sporządzono na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego na potrzeby niniejszego programu w poszczególnych gminach. Jak widać z powyższej tabeli najwięcej działań podejmują Miasto i Gmina Szydłowiec oraz Gmina Chlewiska.

Zdecydowana większość ludności naszego powiatu mieszka na wsi (około 65%). Warunki życia ludności są zbliżone do przeciętnych, jednak sytuacja osób niepełnosprawnych jest bardzo trudna. Jakość ich życia w dużej mierze wyznacza kultura środowiska, na którą składają się tradycje, nawyki, zabobony oraz świadomość wartości własnego zdrowia i większej przydatności w pracy na wsi człowieka zdrowego niż niepełnosprawnego. Nie trzeba nikogo przekonywać o tym, że możliwości tkwiące w osobach niepełnosprawnych są ograniczone przez warunki, w jakich odbywa się ich społeczne funkcjonowanie, a do wielu

spośród nich nie docierają instytucje powołane w celu wyrównywania szans i udzielania im wsparcia. Sieć poradni specjalistycznych, poradnie rehabilitacyjne i punkty zaopatrzenia ortopedycznego są w zasadzie ograniczone do samego miasta Szydłowca. Tylko w Szydłowcu funkcjonują poradnie specjalistyczne, punkty zaopatrzenia medycznego, punkty optyczne, gabinety rehabilitacyjne, zarówno funkcjonujące w ramach NFZ jak i prywatne. Duże trudności mają nadal rodzice dzieci niepełnosprawnych jeżeli chodzi o dostępność do usług stomatologicznych. Żaden z funkcjonujących na naszym terenie gabinetów stomatologicznych nie oferuje usług w znieczuleniu ogólnym, co jest niezbędne w przypadku dzieci niepełnosprawnych umysłowo i chorych psychicznie.

Nie zawsze wczesna interwencja jest obecna już na oddziałach szpitalnych, a zaniedbania pielęgnacyjne powodują powikłania i nieodwracalne skutki dla pacjentów. Z przeprowadzonego rozeznania (w trakcie rozmów z petentami PCPR) wynika, że największe problemy, jakie nękają osoby niepełnosprawne to: niedostateczny dostęp do usług rehabilitacji leczniczej, bariery architektoniczne i niedostosowane ciągi komunikacyjne, bariery komunikacyjne, zbyt niskie dochody i zbyt wysokie koszty leczenia oraz utrudniony dostęp do specjalistycznych usług medycznych. Samorzady nie mają jedynie wpływu na zmianę kosztów leczenia i zbyt niskie dochody osób niepełnosprawnych. Pozostałe problemy stanowią wyzwanie dla społeczności lokalnych, tym bardziej, że wiele instytucji użyteczności publicznej nie zlikwidowało dotychczas barier architektonicznych. Wszystkie Urzędy Gminy, Starostwo Powiatowe i Ośrodki Pomocy Społecznej (prócz OPS w Chlewiskach, mieszczącego się w parterowym budynku) nie mają zlikwidowanych barier architektonicznych. Do budynków użyteczności publicznej w Szydłowcu, przyjaznych niepełnosprawnym, należy siedziba ZUS, Banku PKO S.A., Poczty Polskiej, PCPR, PSP nr 1, Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego oraz Poradnie SPZZOZ. Zarówno placówki kultury jak i większość edukacyjnych nie są przyjazne niepełnosprawnym.

II. Instytucje samorządowe oraz inne instytucje działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szydłowcu
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szydłowcu
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastrzębiu
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orońsku
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirowie
6. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chlewiskach
7. Powiatowy Urząd Pracy w Szydłowcu
8. Specjalistyczne Poradnictwo przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szydłowcu
9. Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” w Łaziskach
10. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Szydłowcu
11. Wczesne Wspomaganie Rozwoju przy Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Szydłowcu
12. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Szydłowcu
13. Warsztaty Terapii Zajęciowej w OstałóWKU

14. Klub Lidera przy PCPR w Szydłowcu
15. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym
16. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Najuboższym
17. Centrum Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego
18. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Szydłowcu
19. Przedszkole Integracyjne nr 2 w Szydłowcu

Instytucją powołaną, m.in. do działań na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie powiatu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Świadczona przez naszą jednostkę pomoc oparta jest na ustawie o pomocy społecznej oraz ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Powiatowe Centrum realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej. Rehabilitacją zawodową zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy i realizuje zadania powiatu tj.: zwrot kosztów poniesionych przez pracodawców w związku z przystosowaniem stanowisk pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, refundację wynagrodzeń, pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej i rolniczej oraz zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu. Turnusy rehabilitacyjne, likwidacja barier architektonicznych, funkcjonalnych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami, dofinansowanie sportu, kultury i turystyki osób niepełnosprawnych, pomoc w zakupie sprzętu ortopedycznego i artykułów pomocniczych oraz dofinansowanie tworzenia i działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej to zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Ponadto PCPR udziela informacji o prawach i uprawnieniach przysługujących osobom niepełnosprawnym oraz wydaje wnioski na zespół d.s. orzekania o niepełnosprawności. Od 2008r. realizowany jest również projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego „Inwestuję w Lepszą Przyszłość”, skierowany głównie do osób niepełnosprawnych.

Na terenie gmin działalnością na rzecz osób niepełnosprawnych zajmują się Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej.

Głównym partnerem przy realizacji niniejszego programu będzie Społeczna Powiatowa Rada DS. Osób Niepełnosprawnych. Jest to organ pięcioosobowy wyłoniony przez Starostę spośród osób zgłoszonych przez organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego. Bez ich wiedzy i akceptacji praktycznie nic, co dotyczy osób niepełnosprawnych, nie powinno się dziać.

Ważnym ogniwem przy budowaniu lokalnego programu na rzecz osób niepełnosprawnych jest Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, która zatrudnia różnego rodzaju specjalistów w tym: pedagogów, psychologów i logopedów. Poradnia obejmuje opieką psychologiczno – pedagogiczną dzieci i młodzież od urodzenia do 19 roku życia. Poradnia świadczy pomoc osobom niepełnosprawnym poprzez: terapię zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych, wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny, orzekanie o potrzebie kształcenia specjalnego dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwojowymi, wymagającymi stosowania specjalnej organizacji nauki i odrębnych metod pracy, w tym o potrzebie zajęć rewalidacyjno – wychowawczych, orzekanie o potrzebie indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia uczęszczanie do szkoły. Ponadto Poradnia opiniuje w sprawach odroczenia od obowiązku szkolnego, objęcia nauką w klasie terapeutycznej, zwolnienia z nauki drugiego języka obcego dzieci z wadą słuchu itp.

Kolejnym partnerem w realizacji niniejszego programu są placówki służby zdrowia i zatrudnieni tam lekarze i pielęgniarki. To oni są pierwszym ogniwem łączącym niepełnosprawnego ze społeczeństwem, czy to w przypadku narodzin dziecka niepełnosprawnego, czy to w przypadku niepełnosprawności nabytej. Dlatego niezwykle ważne jest zaangażowanie służby zdrowia w proces integracji ze społeczeństwem osób niepełnosprawnych. Wczesne działania terapeutyczne mogą znacznie ograniczyć skutki upośledzenia i umożliwić dalszy, naturalny rozwój. Najlepsze rozeznanie co do ilości osób niepełnosprawnych, rodzaju niepełnosprawności jak i potrzeb rehabilitacyjnych powinni mieć właśnie pracownicy służby zdrowia, dlatego też należy zacieśnić współpracę z przedstawicielami tego środowiska.

Również placówki oświatowe mają za zadanie pomoc dzieciom i młodzieży o innych potrzebach edukacyjnych. Praktycznie tylko na terenie miasta funkcjonują placówki oświatowe z oddziałami integracyjnymi. Są to przedszkole nr 2, Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 oraz Centrum Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego. Jak widać brak jest klas integracyjnych lub specjalnych na etapie gimnazjalnym.

Żadna z istniejących organizacji o charakterze sportowym nie zajmuje się sportem i rekreacją osób niepełnosprawnych, podobnie jak istniejące placówki kultury nie prowadzą żadnych zajęć których adresatami mogłyby być osoby niepełnosprawne.

Na terenie naszego powiatu funkcjonuje tylko kilka związków i stowarzyszeń działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Są to: Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym, Związek Diabetyków, Koło Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Osób Niepełnosprawnych, Stowarzyszenie Niewidomych Polskich. Stowarzyszenia te będą nieocenionym partnerem w realizacji niniejszego programu.

III. Założenia programu

Wychodząc z założenia, że wszystkie działania na rzecz osób niepełnosprawnych są zadaniami ogólnospołecznymi, chcemy naszym programem zainteresować jak najszersze rzesze społeczne. Brak właściwej integracji społecznej powoduje, że w ocenie sytuacji kierujemy się silnie zakorzenionymi w świadomości stereotypami, mitami, niesprawdzonymi informacjami, na podstawie których przeciętny Polak postrzega osoby niepełnosprawne przez pryzmat ograniczeń: niskich rent, miernych sukcesów zawodowych i życiowych, bezradności i koniecznej pomocy. Takie postrzeganie sytuuje te osoby w roli klientów różnych instytucji pomocowych i powoduje ich marginalizację. Pragniemy zaspokajać przynajmniej najważniejsze potrzeby osób niepełnosprawnych w zakresie:

- zapobiegania niepełnosprawności,
- wczesnego rozpoznawania i diagnozowania niepełnosprawności,
- leczenia,
- rewalidacji i rehabilitacji,
- specjalistycznej edukacji,
- doradztwa i nauczania zawodowego,
- tworzenia stanowisk pracy przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- ochrony socjalnej i prawnej,
- zaopatrzenia w sprzęt ułatwiający normalne funkcjonowanie w środowisku,
- usuwania barier architektonicznych, w komunikowaniu się, transportowych i informacyjnych.

Niezwykle ważna jest możliwość wykorzystania indywidualnego potencjału tkwiącego w każdej jednostce, nie zaś skupianie się na jej ułomnościach. Jednak możliwości tkwiące w osobach niepełnosprawnych są ograniczone przez warunki, w jakich odbywa się ich społeczne funkcjonowanie, a do wielu z nich nie docierają instytucje powołane w celu wyrównywania szans i udzielania im wsparcia. Rodziny w których funkcjonują osoby niepełnosprawne są niedoinformowane o możliwościach uzyskania pomocy, odczuwają brak profesjonalnego poradnictwa rodzinnego, doskwierają im skomplikowane procedury przy załatwianiu jakichkolwiek spraw. Dlatego założeniem naszego programu jest rodzina jako najważniejsza komórka społeczna, która jest naturalnym środowiskiem wychowawczym dla osób niepełnosprawnych. Należy ją wspierać, aby jak najdłużej spełniała swe funkcje. Wspierając rodziców, należy podkreślać ich ważną rolę w życiu każdego dziecka, szczególnie zaś niepełnosprawnego.

Najprostszym do osiągnięcia i najłatwiejszym w organizacji, bez zaangażowania dodatkowych zasobów finansowych jest podniesienie świadomości społecznej poprzez udzielanie mieszkańcom informacji o prawach i uprawnieniach, sposobach radzenia sobie z problemami, możliwościach rehabilitacji i formach pomocy udzielanej przez różne instytucje. Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez publikacje prasowe w gazetach lokalnych, cykliczne spotkania z działaczami stowarzyszeń funkcjonujących na naszym terenie oraz organizowanie punktów informacyjnych dla zainteresowanych. W miarę potrzeby zasadnym jest udzielanie się w pracach komisji samorządowych, celem przekazywania informacji dotyczących pomocy społecznej i angażowanie radnych do pomocy w rozwiązywaniu problemów społecznych osób niepełnosprawnych.

Podstawową formą działalności jest ścisła współpraca z Ośrodkami Pomocy Społecznej, poprzez konsultowanie trudnych przypadków rodzin, wspólne szukanie dróg rozwiązań oraz udzielanie porad pracownikom socjalnym poprzez szeroko pojętą działalność informacyjną. Będziemy także aktywizować w/w Ośrodki w celu rozszerzania form opieki w miejscu zamieszkania dla osób wymagających takiej opieki. Nie każda gmina stosuje tak wyspecjalizowaną formę pracy, jaką są usługi opiekuńcze świadczone przez wykwalifikowane opiekunki społeczne. Zamierzamy zmobilizować Ośrodki Pomocy Społecznej do świadczenia tego typu usług.

Ważnym ogniwem w mobilizacji społeczności lokalnej w celu rozwiązywania problemów społecznych są Komisje ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, które dysponując określonymi funduszami mogą wspierać różnego rodzaju inicjatywy społeczne mające na celu walkę z alkoholizmem, przemocą w rodzinie, realizację programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, edukację nauczycieli itp. Planujemy zachęcić wszystkie Komisje z terenu naszego powiatu do tworzenia i utrzymywania świetlic socjoterapeutycznych, w których zatrudnieni byliby ludzie odpowiednio przygotowani do pracy z młodzieżą „trudną” i niepełnosprawną. Należy tu zwrócić uwagę na problem niepełnosprawności wtórnej, której często ulegają osoby niepełnosprawne, nie będące odpowiednio rehabilitowane. Spychane na margines życia zamykają się we własnym świecie.

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizujemy również poprzez upowszechnianie idei turnusów rehabilitacyjnych. Dzięki szeroko zakrojonej akcji informacyjnej w lokalnych mediach, wśród pracowników SPZOZ i członków różnych związków i stowarzyszeń oraz przez dofinansowywanie do pobytu osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, coraz większa liczba osób korzysta z turnusów rehabilitacyjnych. Naszym celem jest także podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków

niepełnosprawności poprzez likwidację barier architektonicznych i urbanistycznych utrudniających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w środowisku, oraz likwidację barier w komunikowaniu się. Eliminowanie barier występujących w środowisku lokalnym powinno być przemyślane i planowe. Konsekwentna likwidacja istniejących już barier i niedopuszczanie do tworzenia nowych, ma nie tylko znaczenie moralne, ale w ostatecznym rozrachunku przynosi także korzyści finansowe. Konieczne jest mobilizowanie instytucji publicznych do podejmowania działań w celu likwidacji barier architektonicznych.

Zintensyfikujemy również działania mające na celu aktywizację zawodową inwalidów poprzez tworzenie nowych stanowisk pracy, ochronę istniejących miejsc pracy w zakładach pracy chronionej, przystosowanie nowych miejsc pracy na potrzeby osób niepełnosprawnych oraz udzielanie indywidualnych pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej i rolniczej. W tym celu zamierzamy brać udział w różnych programach oferowanych przez PFRON, szczególnie interesujący jest program wyrównywania szans między regionami i należy aktywnie działać w celu pozyskania dodatkowych środków finansowych z tego programu, działając w każdym z możliwych obszarów.

IV. Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

1. Rehabilitacja lecznicza:

- Pomoc finansowa, rzeczowa i doradztwo w celu zakupu lub pozyskania środków finansowych na zakup środków ortopedycznych i artykułów pomocniczych. *Realizatorzy:* PCPR i OPS. *Finansowanie :* środki PFRON, NFZ, środki finansowe OPS, koordynowanie wypożyczenia w/w sprzętu.
- Udzielanie dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego zgodnie z obowiązującym prawem. *Realizatorzy:* PCPR przy współudziale OPS *Finansowanie :* środki PFRON, środki finansowe OPS.
- Propagowanie zdrowego trybu życia i oświaty zdrowotnej, aby zapobiec występowaniu niepełnosprawności lub tę niepełnosprawność zminimalizować *Realizatorzy:* SPZZOZ przy współudziale PCPR, *Finansowanie:* środki własne realizacja w ramach własnych zasobów ludzkich.

2. Rehabilitacja społeczna i przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

- Monitorowanie realizacji obowiązku szkolnego. Wszystkie dzieci mają prawo do bezpłatnej oświaty i kształcenia zgodnego z ich preferencjami i możliwościami. Oświata ma umożliwić rozwój społeczny jednostki i przyczynić się do jej samodzielności ekonomicznej. *Realizatorzy:* Instytucje oświatowe, samorządy, PP-P, PCPR *Finansowanie:* subwencja oświatowa, dotacje z budżetu własnego samorządów.
- Czuwanie nad przestrzeganiem praw osób niepełnosprawnych. Zmiana postaw społeczności lokalnej poprzez edukację społeczną oraz uświadamianie samym niepełnosprawnym ich niezwykłych praw. Organizowanie debat na temat problemów osób niepełnosprawnych. *Realizatorzy:* PCPR, Społeczna Powiatowa Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, organizacje społeczne, jednostki samorządu terytorialnego. *Finansowanie:* pozyskiwanie sponsorów, środki własne oraz wykorzystanie własnych zasobów ludzkich .

- Objęcie osób niepełnosprawnych specjalistycznym poradnictwem obywatelskim. *Realizatorzy:* PCPR, PUP, Społeczna Powiatowa Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, organizacje społeczne. *Finansowanie :* pozyskiwanie środków z różnych programów, współfinansowanie przez Starostwo Powiatowe.
 - Umożliwienie udziału w turnusach rehabilitacyjnych. *Realizatorzy:* PCPR, organizacje pozarządowe *Finansowanie:* środki PFRON przekazane dla powiatu.
 - Stworzenie osobom niepełnosprawnym warunków integracji ze społecznością lokalną poprzez uczestniczenie w jej życiu społecznym i kulturalnym. *Realizatorzy:* PCPR, jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, instytucje oświaty i kultury *Finansowanie:* środki PFRON, udział własny organizatorów, pozyskiwanie sponsorów.
 - Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych. *Realizatorzy:* PCPR, placówki edukacyjne, instytucje kultury, stowarzyszenia *Finansowanie* pozyskiwanie środków zewnętrznych.
 - udzielanie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu. Organizowanie grup wsparcia dla rodziców. *Realizatorzy :* PCPR , PPP, organizacje pozarządowe *Finansowanie:* budżet PPP i PCPR, budżet powiatu.
 - Świadczenie usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych, zgodnie z obowiązującym prawem. *Realizatorzy:* OPS właściwe dla miejsca zamieszkania zainteresowanych *Finansowanie* środki finansowe OPS.
 - Likwidacja barier architektonicznych, funkcjonalnych i w komunikowaniu w związku z indywidualnymi potrzebami. *Realizatorzy:* PCPR , OPS *Finansowanie:* PFRON oraz udział własny zainteresowanych.
 - Likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych, budowa i rozbudowa obiektów służących rehabilitacji, działalności edukacyjnej, kulturalnej i innych budynków użyteczności publicznej *Realizatorzy:* jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, jednostki oświatowe. *Finansowanie* Samorząd województwa, programy celowe PFRON.
 - Finansowanie tworzenia i działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz nadzór nad ich działalnością. *Realizatorzy:* PCPR, organizacje pozarządowe, *Finansowanie:* PFRON, powiat Szydłowiecki organizacje pozarządowe.
 - Wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, efektywności uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów oraz innych umiejętności z zakresu komunikacji społecznej. *Realizatorzy :* PPP, CKZiU, PCPR *Finansowanie:* budżet własny, pozyskane środki zewnętrzne.
- propagowanie w mediach osiągnięć osób niepełnosprawnych. *Realizatorzy :* PCPR, PPP, CKZiU

3. Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

- promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych wśród pracodawców przy pomocy instrumentów prawnych stwarzających warunki do osiągnięcia korzyści ekonomicznych z tego powodu. Ochrona istniejących miejsc pracy i przystosowanie nowych na potrzeby osób niepełnosprawnych. *Realizatorzy:* Starostwo Powiatowe, PCPR, PUP, pracodawcy. *Finansowanie:* środki PFRON dla powiatu, programy celowe PFRON.
- Udzielanie pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej oraz dofinansowanie do oprocentowania zaciągniętych na ten cel kredytów. *Realizatorzy:* PUP, PCPR, Starostwo Powiatowe. *Finansowanie:* środki finansowe PFRON przekazane do powiatu, własne zasoby ludzkie.
- Poradnictwo zawodowe, finansowanie i organizowanie szkoleń i kursów dla bezrobotnych i poszukujących pracy osób niepełnosprawnych. Utworzenie przy PUP Punktu Poradnictwa Zawodowego obejmującego analizę ogólną sytuacji niepełnosprawnego i umożliwienie dokonania właściwego wyboru zawodu, tak aby uzyskać samodzielność ekonomiczną oraz satysfakcję z wykonywanej pracy. *Realizatorzy:* PUP, organizacje pozarządowe. *Finansowanie:* środki PFRON przekazane dla powiatu, środki pozyskiwane w ramach różnych programów.
- Wspieranie pracy osób niepełnosprawnych w ramach subsydiowanego zatrudnienia. *Finansowanie:* środki PFRON przekazane do powiatu, środki pozyskiwane w ramach różnych programów,
- Rozwój ekonomii społecznej, organizowanie Zakładu Aktywności Zawodowej i Spółdzielni Socjalnej. *Realizatorzy:* Lokalne władze samorządowe, PCPR, PUP, organizacje pozarządowe. *Finansowanie:* budżet powiatu, budżety gmin, środki PFRON, pozyskane środki zewnętrzne.

V. Podsumowanie

Ważnym elementem naszego programu jest mechanizm monitorowania i oceny skuteczności działań. Monitorowanie i ocena – to okresowe poddanie się rzetelnej, krytycznej analizie z udziałem odbiorców naszych przedsięwzięć, jest to jeden z elementów kontroli realizacji programu. Będziemy oceniać stopień osiągnięcia celu, zgodność z planem, zadowolenie i aktywność odbiorców. Dzięki takiemu mechanizmowi mamy możliwość szybkiej, bieżącej weryfikacji, niedoskonałej być może diagnozy wstępnej i tym sposobem uzyskamy dane do planowania następnych przedsięwzięć. Stopień realizacji planu będzie przedstawiany corocznie Radzie Powiatu w Szydłowcu wraz ze sprawozdaniem z działalności PCPR.

Niniejszy program był konsultowany z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych oraz opiniowany przez poszczególne komisje Rady Powiatu.

Mamy świadomość ogromu spraw i problemów, które będą musiały zostać rozwiązane w najbliższym czasie tak, by nasz powiat stał się przyjazny dla wszystkich jego mieszkańców. Mamy również świadomość skali spraw niemożliwych do załatwienia bez pomocy i zaangażowania środków finansowych spoza powiatu, dlatego też będziemy starać się pozyskać jak najwięcej środków z różnych programów oraz od sponsorów po to, aby móc w jak największym zakresie zrealizować przyjęty program.